

اسرائیل یک گام تا اضمحلال کامل

یعقوب توکلی

دولت اسرائیل که با رویای نیل تا فرات و با حمایت غرب و سازمان‌های بین‌المللی شکل گرفت، امروز در حسرت بقای خود می‌سوزد. اگر زمانی اسرائیل می‌توانست بر همه اعراب و در همه جبهه‌ها به پیروزی برسد و سرزمین‌های وسیع عربی را به اشغال خود درآورد، امروزه حتی نمی‌تواند نزدیک‌ترین حوزه نفوذ خود را حفظ کند تا بتواند از خطر نابودی حتمی و فروپاشی قطعی خویش جلوگیری کند. واقعیت آن است که دولت اسرائیل با نامشروع‌ترین الگوهای شکل‌گیری یک دولت اشغال‌گر به وجود آمده و کریه‌ترین منظر دولت‌سازی را در تاریخ بشری به یادگار گذاشته است. هرچند در این میان با حمایت انگلیس، آمریکا، شوروی (سابق)، سازمان ملل و شورای امنیت توانست بر اعراب فشل، تنبل و تن‌پرور به‌آسانی پیروز شود و امروز همان اعراب در بدترین شرایط با کنفرانس ادیان بر تازک رژیم صهیونیستی مهر مشروعیت می‌زنند، اما خداوند، سنت استبدال خود را شکل داد. دولتهایی که از جنگ و جنگاوری در برابر دشمن، ترسان و لرزان بودند و در مذاکرات و تعاملات سیاسی به ذلت و ننگ کشیده شده و طرح و قرارداد صلح کم‌پدیوید، طرح فهد، پیمان اسلو و ده‌ها طرح ریز و درشت دیگر را که عمدتاً توسط اسرائیل و غرب طراحی شده بود را پذیرفته بودند، چیزی به‌جز ذلت و ننگ در این ماجراها نصیبشان نشد. سنت استبدال خداوند امروز در فلسطین و فلسطینی شکل و واقعیت گرفته است، چراکه فلسطینیان دیده‌اند که رویای شکست‌ناپذیری اسرائیل در برابر جمعی اندک از جوانان شیعه لبنانی در هم شکسته و اسرائیل از یک غول بی‌شاخ‌و‌دم به یک ماشین جنگی قراضه و موجودی ضعیف و زبون تبدیل شده است که اکنون به‌خاطر قدرت‌نمایی ناچار است زن و کودک و مردم بی‌دفاع را با بمباران هوایی کشتار کند تا بعد از آن بتواند رعب و وحشت خود را بگستراند. سربازان بی‌جیره و مواجب آنان در این میان، دولت‌مردان و نظامیان مصری هستند که به‌عنوان حافظان امنیت اسرائیل، شبانه‌روز از آنان پاسداری می‌کنند. امروز وقتی که به تاریخ گذشته نگاه می‌کنیم، به‌خوبی می‌بینیم که چقدر جای مردانی مانند خالد اسلامبولی و سلیمان خاطر خالی است که نتوانستند سیطره صهیونیسم را در انواع و اشکال مختلفش تحمل کنند. در حال حاضر، بخشی از جهان عرب، با وجود امکان دسترسی به خاک فلسطین، آن را در محاصره‌ای بی‌رحمانه قرار داده و در شریرترین جنایات بشری به‌طور رسمی و آشکار مشارکت جستند. تردیدی وجود ندارد که بخش اعظم اقتصاد و زندگی در اسرائیل از طریق تعامل با اعراب حاصل می‌شود. امروز، آب شرب و حیاتی اسرائیل از دریاچه طبریه تامین می‌شود که اگر سوری‌ها بخواهند می‌توانستند دست اسرائیل را به‌شکل‌های مختلف از آن کوتاه کنند. مهم‌تر آن که بلندی‌های جولان می‌توانست به یک کانون مقاومت بسیار مهم

دولت اسرائیل که با رویای نیل تا فرات و با حمایت غرب و سازمان‌های بین‌المللی شکل گرفت، امروز در حسرت بقای خود می‌سوزد. اگر زمانی اسرائیل می‌توانست بر همه اعراب و در همه جبهه‌ها به پیروزی برسد و سرزمین‌های وسیع عربی را به اشغال خود درآورد، امروزه حتی نمی‌تواند نزدیک‌ترین حوزه نفوذ خود را حفظ کند تا بتواند از خطر نابودی حتمی و فروپاشی قطعی خویش جلوگیری کند. واقعیت آن است که دولت اسرائیل با نامشروع‌ترین الگوهای شکل‌گیری یک دولت اشغال‌گر به وجود آمده و کریه‌ترین منظر دولت‌سازی را در تاریخ بشری به یادگار گذاشته است. هرچند در این میان با حمایت انگلیس، آمریکا، شوروی (سابق)، سازمان ملل و شورای امنیت توانست بر اعراب فشل، تنبل و تن‌پرور به‌آسانی پیروز شود و امروز همان اعراب در بدترین شرایط با کنفرانس ادیان بر تازک رژیم صهیونیستی مهر مشروعیت می‌زنند، اما خداوند، سنت استبدال خود را شکل داد. دولتهایی که از جنگ و جنگاوری در برابر دشمن، ترسان و لرزان بودند و در مذاکرات و تعاملات سیاسی به ذلت و ننگ کشیده شده و طرح و قرارداد صلح کم‌پدیوید، طرح فهد، پیمان اسلو و ده‌ها طرح ریز و درشت دیگر را که عمدتاً توسط اسرائیل و غرب طراحی شده بود را پذیرفته بودند، چیزی به‌جز ذلت و ننگ در این ماجراها نصیبشان نشد. سنت استبدال خداوند امروز در فلسطین و فلسطینی شکل و واقعیت گرفته است، چراکه فلسطینیان دیده‌اند که رویای شکست‌ناپذیری اسرائیل در برابر جمعی اندک از جوانان شیعه لبنانی در هم شکسته و اسرائیل از یک غول بی‌شاخ‌و‌دم به یک ماشین جنگی قراضه و موجودی ضعیف و زبون تبدیل شده است که اکنون به‌خاطر قدرت‌نمایی ناچار است زن و کودک و مردم بی‌دفاع را با بمباران هوایی کشتار کند تا بعد از آن بتواند رعب و وحشت خود را بگستراند. سربازان بی‌جیره و مواجب آنان در این میان، دولت‌مردان و نظامیان مصری هستند که به‌عنوان حافظان امنیت اسرائیل، شبانه‌روز از آنان پاسداری می‌کنند. امروز وقتی که به تاریخ گذشته نگاه می‌کنیم، به‌خوبی می‌بینیم که چقدر جای مردانی مانند خالد اسلامبولی و سلیمان خاطر خالی است که نتوانستند سیطره صهیونیسم را در انواع و اشکال مختلفش تحمل کنند. در حال حاضر، بخشی از جهان عرب، با وجود امکان دسترسی به خاک فلسطین، آن را در محاصره‌ای بی‌رحمانه قرار داده و در شریرترین جنایات بشری به‌طور رسمی و آشکار مشارکت جستند. تردیدی وجود ندارد که بخش اعظم اقتصاد و زندگی در اسرائیل از طریق تعامل با اعراب حاصل می‌شود. امروز، آب شرب و حیاتی اسرائیل از دریاچه طبریه تامین می‌شود که اگر سوری‌ها بخواهند می‌توانستند دست اسرائیل را به‌شکل‌های مختلف از آن کوتاه کنند. مهم‌تر آن که بلندی‌های جولان می‌توانست به یک کانون مقاومت بسیار مهم

فلسطینی‌ها اکنون می‌دانند که تنها با تکیه بر خود و با استمداد از خداوند و برای آن که بتوانند به حیات خود ادامه دهند، راهی به‌جز انتخاب مرگ ندارند و مردانی که این راه را برای زنده‌ماندن برمی‌گزینند، شاهد پیروزی را در آغوش خواهند گرفت

ضد صهیونیستی تبدیل شود. فلسطینی‌ها اکنون می‌دانند که تنها با تکیه بر خود و با استمداد از خداوند و برای آن که بتوانند به حیات خود ادامه دهند، راهی به‌جز انتخاب مرگ ندارند و مردانی که این راه را برای زنده‌ماندن برمی‌گزینند، شاهد پیروزی را در آغوش خواهند گرفت. امروز فلسطینی‌ها و مسلمانان باید باور کنند که اسرائیل جز با مسلسل‌های متکی بر ایمان مومنانه نابود نخواهد شد. جز با اتکا بر ادبیات استراتژیک حضرت امیرالمومنین (علی‌ع) که فرموده است: «زُوا السیوف من الدماء تزووا. الموت فی حیاتکم مقهورین، و الحیاه فی موتکم قاهرین.»

متأسفانه جهان عرب در چنگال رهبرانی گرفتار است که با مردگان فرقی ندارند. مردگانی که از ترس مرگ خیالی خویش، حتی نمی‌توانند برای دفاع از خود کوچک‌ترین حرکتی بکنند. سران اعراب باید فراموش کنند که مسلمانان، آن‌ها باید برای همیشه در تاریخ به فراموشی سپرده شوند چراکه درست در زمانی که می‌بایست زنان و کودکان عرب را یاری می‌کردند، دم فروبستند و بر کشتار آنان صحنه گذاشتند و با بستن آب و غذا و انسداد گذرگاه‌ها، دست در دست دشمن صهیونیستی گذاشتند. آن‌ها باور نکرده‌اند که حتی در صورت حمله آنان به خاک فلسطین اشغالی، اسرائیل توان پاسخ‌گویی ندارد. آنان باور نکرده‌اند که اسرائیل سخت‌ترین شکست تاریخی را در برابر جمعی جوان عاشق‌ورایی پذیرا شده و در سراسیمگی فروپاشی و اضمحلال قرار گرفته است. امروز، فلسطینی دارد در محاصره جان می‌بازد. سران مصر و اردن، اسرائیل را در این محاصره تشویق می‌کنند و آمریکا و غرب با حمایت سیاسی و حقوقی از اسرائیل در مشروع‌نمایی آن می‌کوشند. تردیدی وجود ندارد که اگر این جنگ در همین مرحله به پایان برسد و اسرائیل در تصرف غزه و سرنگونی دولت حماس ناکام بماند، شکست دیگری برای اسرائیل رقم خواهد خورد و سیاست‌پیشگان کوتاه‌اندیشی چون محمودعباس که در میانه تخاصم بین ملت فلسطین و دشمن صهیونیستی در جبهه دشمن خون‌خوار اسرائیلی قرار گرفته‌اند، هیچ راهی به‌جز خودکشی نخواهند داشت. نه تاریخ، نه مسلمانان، نه اعراب، نه فلسطینیان و نه هیچ‌کس دیگر هرگز سازمان آزادی‌بخش فلسطین و دولت غیر قانونی ساف را در کرانه باختری، به‌خاطر این اهمال بسیار ننگین و مشارکت در نسل‌کشی هم‌وطنانشان، نخواهند بخشید. اگر تاریخ فلسطین در طول چند هزار سال خود همیشه گرفتار دولت‌های تحت‌الحمایه و دست‌نشانده بوده، اکنون دولت حماس ثابت کرده است که فلسطین نباید جز با اراده فلسطینی‌های مسلمان اداره شود. تاریخ، درست در سمت‌وسوی دیگری در حال رقم‌خوردن است و جنایت‌کاران و متجاوزان و کوتاه‌اندیشان و مسامحه‌کاران جز سپرده‌شدن به فراموش خانه حافظه بشری هیچ راه دیگری در پیش ندارند. ■

است. به طور کلی امام راحل(ره) در زمینه فرهنگی عمیقاً به مبانی زیر پای بند بودند:

الف: جهان تشنه فرهنگ اسلام است

امام راحل(ره) معتقدند که اسلام به دلیل غنای ذاتی و هماهنگی با فطرت انسان‌ها، مورد توجه همه جوامع بشری است؛ به عبارت دیگر همگان تشنه اسلام ناب هستند و این احساس نیاز، زمانی مشخص تر ظاهر می‌شود که حرکتی فراگیر علیه قدرت‌های باطل از سوی مسلمانان آغاز شود؛ به طوری که فرمودند: «امروز جهان تشنه فرهنگ اسلام ناب محمد(ص) است و مسلمانان در یک تشکیلات بزرگ اسلامی، رونق و زرق و برق کاخ‌های سفید و سرخ را از بین خواهند برد. جنگ ما، جنگ عقیده است و جغرافیا و مرز نمی‌شناسد و ما باید در جنگ اعتقادی‌مان، بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه اندازیم.» (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۳۵)

ب: انتقال تجربه انقلاب اسلامی به جهان

امام راحل(ره) با اعتقاد به این که جهان تشنه فرهنگ اسلام است، انتقال تجربه انقلاب اسلامی و شیوه مبارزه با دشمن را برای ملت‌های دربند، شکوفه‌های پیروزی قلمداد کرده و فرمودند: «ما به تمام جهان، تجربه‌های مان را صادر می‌کنیم و نتیجه مبارزه و دفاع با ستمگران را، بدون کوچک‌ترین چشم‌داشتی، به مبارزه راه حق انتقال می‌دهیم و مسلماً محصول صدور این تجربه‌ها، جز شکوفه‌های پیروزی و استقلال و پیاده‌شدن احکام اسلام برای ملت‌های دربند نیست. روشن‌فکران اسلامی همگی با علم و آگاهی باید راه پرفراز و نشیب دگرگون کردن جهان سرمایه‌داری و کمونیسم را بیمایند و تمام آزادی‌خواهان باید با روشن‌بینی و روشن‌گری، راه سیلی‌زدن بر گونه ابرقدرت‌ها، و قدرت‌ها خصوصاً آمریکا را بر مردم سیلی‌خورده کشورهای مظلوم اسلامی و جهان سوم ترسیم کنند.» (همان، ج ۲۰، ص ۱۱۸)

ج: قدرت برتر اسلام

امام راحل(ره) اعتقاد دارند در تقابل کفر و ایمان، قدرت برتر، اسلام است، و در این توانایی هیچ تردیدی به خود راه نمی‌دهند. به همین دلیل در کمال صراحت و اطمینان فرمودند: «من با اطمینان می‌گویم اسلام، ابرقدرت‌ها را به خاک مذلت می‌نشانند. اسلام موانع بزرگ داخل و خارج محدوده خود را یکی پس از دیگری برطرف و سنگره‌های کلیدی جهان را فتح خواهد کرد.» (همان، ج ۲۰، ص ۱۱۸)

د: احیای هویت مسلمین و محرومین جهان

امام راحل(ره) با علم به توانایی اسلام در اداره جوامع بشری، احیای هویت اسلامی و سرمایه‌گذاری در این زمینه را از وظایف جمهوری اسلامی ایران می‌دانند: «من به صراحت اعلام می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران با تمام وجود، برای احیای هویت اسلامی مسلمانان در سراسر جهان سرمایه‌گذاری می‌کند و دلیلی هم ندارد که مسلمانان جهان

را به پیروی از اصول تصاحب قدرت در جهان دعوت نکند و جلوی جاه‌طلبی و فزون‌طلبی صاحبان قدرت و پول و فریب را نگیرد.» (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۳۸)

بدین ترتیب امام خمینی(ره) در جنگ عقیده، معتقد به مرز جغرافیایی نیست و مبارزه را لازمه عرضه و ظهور اسلام در صحنه‌های بین‌المللی می‌داند. فلذا یکی از اهداف برائت از مشرکین در مراسم سیاسی عبادی حج را تبلور قدرت متراکم جهان اسلام می‌داند و به پیروزی اسلام بر فرهنگ کفر و شرک امیدوار است: «ما با اعلام برائت از مشرکین، تصمیم بر آزادی انرژی متراکم جهان اسلام داشته و داریم و به یاری خداوند بزرگ و با دست فرزندان قرآن روزی این کار صورت خواهد گرفت.» (همان، ص ۱۱۸)

و فریضه دفاع از مسلمانان آماده نمودم و در انتظار فوز عظیم شهادتم. قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها و نوکران آنان مطمئن باشند که اگر خمینی یکه و تنها هم بماند، به راه خود که راه مبارزه با کفر و ظلم و شرک و بت‌پرستی است، ادامه می‌دهد و به یاری خدا در کنار بسیجیان جهان اسلام، این پاره‌های مغضوب دیکتاتورها، خواب راحت را از دیدگان جهان‌خواران و سرسپردگانی که به ستم و ظلم خویشتن اصرار می‌نمایند، سلب خواهد کرد.» (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۱۳)

۴. خودباوری در سایه فرهنگ

اصولاً خصیصه خودباوری و اعتماد به نفس، که اساس استقلال کشور را تشکیل می‌دهند، در حوزه فرهنگ یک جامعه تبلور می‌یابد. انسان تا خود را باور نکند، هرگز به استعداد و توانمندی‌های ذاتی خود اطمینان پیدا نمی‌کند و به دلیل عدم اعتماد به خود، جرأت و جسارت دست‌یازی به کارهای عظیم را ندارد و ادامه زندگی و پیشرفت را، تنها با تکیه بر دیگران می‌داند. کشورهای استکباری نیز به منظور غارت منافع کشورهای جهان سوم، همواره با تبلیغات گستره به آنان القا کرده‌اند که بدون وابستگی و کمک کشورهای قدرتمند، قادر به ادامه حیات نیستند. در واقع این کشورها روحیه اعتماد به نفس را از کشورهای عقب‌نگه‌داشته شده گرفته، آن‌ها را مرعوب فرهنگ و تمدن خویش ساخته‌اند. اگر فرهنگ یک جامعه نتواند هویت از دست‌رفته و حس اعتماد و خودباوری را در دل و جان مردم خود بدمد، هیچ‌گاه هیبت و نخوت قدرت‌های بزرگ درهم شکسته نخواهد شد و وابستگی و اسارت، همواره میراث ملی و فرهنگی کشورهای ضعیف را به یغما خواهد برد امام راحل (ره) فرمودند: «فرهنگ، اساس ملت است؛ اساس ملت یک ملت است؛ اساس استقلال یک ملت است و لهذا آن‌ها کوشش کرده‌اند که فرهنگ ما را استعماری کنند... با تبلیغات خودشان ما را ترسانند که از خودمان می‌ترسیدیم؛ به خودمان اعتماد نداشتیم. اگر یک کسی مریض می‌شد، می‌گفتیم باید بروی خارج؛ در صورتی که طبیب داشتیم... باید ارتش ما را خارجی‌ها اداره کنند؛ باید نفت‌مان را خارجی‌ها بیایند اداره کنند... مغزهای ما را شست‌وشو کردند. اعتماد به نفس را از بین بردند.» (همان، ج ۶، ص ۴۰)

۵. اصلاح ساختار نظام تربیتی

یکی از اهداف مهم انقلاب اسلامی در حوزه فرهنگ، اصلاح نظام تربیتی بر اساس مبانی و اصول اعتقادی اسلام است؛ زیرا برنامه‌ریزی در محیط بسته خانواده یا مدرسه، به هر میزان که خوب و مفید باشد، در صورت بروز ناهنجاری‌های فرهنگی یا نفوذپذیری فرهنگ جامعه در برابر هجوم فساد و ابتذال اخلاقی، از داخل و خارج، همه تلاش‌های تربیتی به هدر خواهد رفت. فرهنگ، گستره همه اعتقادات و نگرش‌ها و رفتار فردی و جمعی افراد یک ملت است. و به همین دلیل، در جهان کنونی دشمنان برای تهاجم به کشوری، فرهنگ آن کشور را بهترین بستر برای اجرای اهداف خود می‌دانند و پیش از هر اقدام نظامی در مرزهای جغرافیایی آن کشور، مرزهای فرهنگی آن را مورد یورش قرار می‌دهند. بدین ترتیب، فرهنگ همانند رودخانه‌ای است که آب آن از مجاری مختلف به حوض منازل افراد می‌رود. اگر آب این رودخانه گل‌آلود شد، تنها با تصفیه و پالایش آب حوضچه‌های منازل، مشکل حل

امام راحل (ره) به هنگام ترسیم اهداف عالی اسلام، آن‌چه را که وظیفه خود می‌داند، با صراحت عمل می‌کند و در این ره‌گذر به واکنش‌های منفی یا تعبیرهای نادرست دشمنان اعتنایی ندارد؛ به طوری که فرمودند: «در سیاست خارجی و بین‌المللی اسلامی ما بارها اعلام کرده‌ایم که درصدد گسترش نفوذ اسلام در جهان و کم کردن سلطه جهان‌خواران بوده و هستیم؛ حال اگر نوکران آمریکا، نام این سیاست را توسعه‌طلبی و تفکر امپراطوری بزرگ می‌گذارند، از آن باک نداریم و استقبال می‌کنیم.» (همان، جلد ۲۰، ص ۲۳۲)

۵: عدم سازش با ظالمان

از آن‌جا که هدف‌گیری‌های امام راحل (ره) در همه زمینه‌ها، منبعث از قرآن و سیره انبیاء و ائمه معصومین (ع) است، لذا ایشان سازش‌ناپذیری با ظلم و ابرقدرت‌های فاسد را میراث گران‌بهای انبیاء دانسته و می‌فرماید: «آن‌هایی که به ما اشکال می‌کنند که شما چرا سازش نمی‌کنید با این قدرت‌های فاسد، آن‌ها از باب این‌که همه چیز را با چشم مادی ملاحظه می‌کنند... آن‌ها نمی‌دانند انبیای خدا چه رویه‌ای داشتند، با ظالم چه‌طور برخورد می‌کردند، یا می‌دانند و خودشان را به کری و کوری می‌زدند. سازش با ظالم، ظلم بر مظلومین است؛ سازش با ابرقدرت‌ها، ظلم بر بشر است. آن‌هایی که به ما می‌گویند سازش کنید یا جاهل هستید یا مزدور.» (صحیفه نور، ج ۱۹، ص ۱۹-۲۰)

امام (ره) معتقدند که مسلمانان و محرومان جهان یا باید سیلی از ابرقدرت‌ها دریافت کنند یا این‌که باید به آنان سیلی بزنند و راه سیلی زدن به ابرقدرت‌ها را نیز به دیگران بیاموزند. بر این اساس، امام راحل (ره) در همین باره فرمودند: «من به تمام دنیا با قاطعیت اعلام می‌کنم که اگر جهان‌خواران بخواهند در مقابل دین ما بایستند، ما در مقابل همه دنیای آنان خواهیم ایستاد و تا نابودی تمام آنان، از پای نخواهیم نشست؛ یا همه آزاد می‌شویم و یا به آزادی بزرگ‌تری (که شهادت است) می‌رسیم. در هر حال پیروزی و موفقیت با ماست.» (همان، ج ۲۰، ص ۱۱۸)

امام راحل (ره) که همواره عشق به اسلام و شور حماسه و فداکاری در قلب و روح آسمانی‌اش می‌جوشید، درباره خود چنین فرمود: «من خون و جان ناقابل خویش را برای ادای واجب حق

اگر فرهنگ یک جامعه نتواند هویت از دست‌رفته و حس اعتماد و خودباوری را در دل و جان مردم خود بدمد، هیچ‌گاه هیبت و نخوت قدرت‌های بزرگ درهم شکسته نخواهد شد

نمی‌شود. باید علت آلوده شدن آب رودخانه را پیدا کرد و درصد رفع آن برآمد. هر انسانی دوست دارد که فرزندان جوان و نوجوانش درست تربیت شوند و از لغزش‌ها و خطاهای فاحش به‌دور باشند. تحقق این امر تنها به این نیست که در همه حال مراقب فرزندان باشیم؛ که این کار نه ممکن است و نه مفید. باید ریشه‌های فساد را قطع کرد و راه نفوذ اندیشه‌های ناصواب و ویران‌گر را بست و این مأموریت بزرگ به‌عهده فرهنگ جامعه است که با تقویت مبانی اعتقادی و اخلاقی جوانان سد محکمی در برابر امواج تهاجم دشمن برپا سازد. بنابراین تنها با فراگیر کردن مبانی اعتقادی و ارزش‌های اخلاقی در فرهنگ جامعه می‌توان سلامت افراد آن، به‌ویژه جوانان را تضمین کرده و از اسارت انواع وابستگی‌ها رهای‌شان ساخت. درد امروز جوامع، وابستگی روحی و خودباختگی در برابر بیگانگان است، و تنها دین‌باوری است که انسان را از وابستگی به غیر خدا و خودباختگی نجات می‌دهد. امام راحل (ره) در همین‌باره فرمودند: «ما یک وابستگی روحی پیدا کردیم، این وابستگی روحی از همه چیزها برای ما بدتر است.» (صحیفه نور، ج ۷، ص ۲۵). هم‌چنین ایشان اولین گام در راه احیای فرهنگ، اصلاح نظام تربیتی جامعه و تضمین تحقق برنامه‌های اسلامی را ریشه‌کن کردن همه عوامل فساد می‌داند: «اولین اقدام این است که همه عوامل فساد و مهم‌تر این‌که همه انگیزه‌های فساد در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی و سایر زمینه‌ها با کمال جدیت باید ریشه‌کن شود.» (همان، ج ۳، ص ۴۷)

۶. مقابله با تهاجم فرهنگی

ملت‌ها را از تبادل فرهنگی بین یکدیگر، گریزی نیست و هیچ کشوری نمی‌تواند مرزهای کشورش را به روی ملت‌های دیگر ببندد؛ اما امروزه به‌دلیل انحصار وسایل ارتباطات و فن‌آوری در کشورهای پیشرفته، این روند، به جریانی یک‌سویه بدل شده است. استکبار جهانی به قصد نابودی هویت ملی و فرهنگی و استقلال کشورهای جهان سوم، به‌ویژه جهان اسلام، وارد میدان شده است و با در اختیار داشتن ابزارهایی نظیر ماهواره، حملات بی‌امان خویش را، هر آن توسعه بیش‌تر می‌دهد. چاره‌اندیشی برای دفع این خطر، خصوصاً برای جمهوری اسلامی که در نوک پیکان حمله دشمنان قرار دارد، امری ضروری و حیاتی است. در جوهره تفکر امام خمینی (ره)، کار اصلی مقابله با تهاجم نیست؛ حمله مستمر و مداوم به همه ارکان وجودی استکبار جهانی، ویژگی اصلی و برجسته این اندیشه است. آن بزرگوار خود در دوران عمر گران‌مایه‌اش چنین عمل کرد و قدرت افسانه‌ای استکبار جهانی را در هم شکست و شجاعانه می‌فرمود: «دست آمریکا و سایر ابرقدرت‌ها تا مرفق به خون جوانان ما و سایر مردم مظلوم و رزمنده فرو رفته است. ما تا آخرین قطره خون خویش با آنان شدیداً می‌جنگیم؛ چرا که ما مرد جنگیم. ما انقلاب‌مان را به تمام جهان صادر می‌کنیم؛ چرا که انقلاب ما اسلامی است و تا بانگ لا اله الا الله و محمد رسول‌الله (ص) بر تمام جهان طنین نیفتند، مبارزه هست و تا مبارزه در هر کجای جهان علیه مستکبرین هست، ما هستیم.» (صحیفه نور، ج ۱۱، ص ۲۲۶). مصلحت‌گرایی و مماشات، یا نرمش از موضع ضعف، هیچ‌گاه در تفکر فرهنگی امام راحل (ره) جایی پیدا نکرد و ایشان همواره با لحن عتاب‌آمیز و نهیب ملکوتی خویش، زلزله بر کاخ‌های ستمگران و جهان‌خواران می‌افکند: «قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها بدانند

که ما تا آخرین نفر و تا آخرین منزل و تا آخرین قطره خون برای اعلام کلمه‌الله ایستاده‌ایم و بر خلاف میل تمامی آنان، حکومت نه شرقی و نه غربی را در اکثر کشورهای جهان پایه‌ریزی خواهیم نمود.» (همان، ج ۲۰، ص ۶۱)

امام راحل (ره) با اعلام روشن اهداف انقلاب اسلامی و هجوم به دنیای کفر و استکبار، آنان را در لاک خود فرو برد. عدم درک بیانات پیامبرگونه امام راحل (ره) و ندانستن شیوه مقابله با آن، ابرقدرت‌ها را در موضع انفعال و سردرگمی قرار داد؛ به‌طوری‌که با همه امکانات مادی و تکنولوژی، در برابر حملات فرهنگی امام

می کردند. ما در انقلاب اسلامی نیز شاهد امواج اندیشه‌های چپ و راست، اعم از مارکسیسم و لیبرالیسم، بوده‌ایم؛ لکن قشری که همواره خطر تهاجم غرب را جدی گرفته است و به‌جای هم‌زبانی، به مقابله با آن پرداخته، قشر متعهد روحانیت بوده است. از این جهت، امام راحل (ره) برای استحکام مبانی فرهنگی و تربیتی در جامعه، حضور فعال روحانیت و بهره‌مندی بهینه از علوم حوزوی را ضروری دانسته، می‌فرمودند: «اسلام عمیق‌تر از همه جا و از همه مکتب‌ها، راجع به امور انسانی و راجع به امور تربیتی مطلب دارد، که در رأس مسائل است... متخصص لازم است و در این امر باید از حوزه‌های علمی متخصص بیاورند.» (همان، ج ۱۵، ص ۲۵۰)

۵. توجه به مراکز آموزشی و تبلیغی

اهتمام به برنامه‌ریزی صحیح و هدف‌دار در نظام آموزشی و تبلیغی کشور، نقش اصلی را در تحقق اهداف فرهنگی جامعه ایفا می‌کند. دشمنان نیز برای نفوذ در این مراکز، بیش‌تر از جاهای دیگر، تلاش می‌کنند. از این جهت امام راحل (ره) فرمودند: «اما در دانشگاه، نقشه آن است که جوانان را از فرهنگ و ادب و ارزش‌های خودی منحرف کنند و به‌سوی شرق یا غرب بکشاند و دولت‌مردان را از بین اینان انتخاب و بر سرنوشته کشورها حکومت دهند و به‌دست آن‌ها هر چه می‌خواهند، انجام دهند.» (همان، ج ۲۱، ص ۱۸۵)

بنابراین با ایجاد زمینه‌های مناسب سیاسی و اجتماعی هر چه بیش‌تر برای دانشجویان عزیز، باید درک و شناخت آنان را نسبت به شگردهای دشمنان انقلاب اسلامی ارتقاء داد، تا با عناصر فاسد و مروجین فرهنگ بیگانه در محیط دانشگاه مبارزه کنند.

امام راحل (ره) ریشه توطئه و نقشه دشمنان را از دبستان تا دانشگاه دانسته و هدف عمده آنان را، ایجاد بدبینی نسبت به اسلام و روحانیت ترسیم فرمودند: «در گذشته از یک طرف از دبستان‌ها تا دانشگاه‌ها کوشش شد که معلمان و دبیران و رؤسای دانشگاه‌ها از بین غرب‌زدگان یا شرق‌زدگان و منحرفان از اسلام و سایر ادیان انتخاب و به کار گماشته شوند و متعهد مؤمن در اقلیت قرار گیرند که قشر مؤثر را که در آینه حکومت را به‌دست می‌گیرند، از کودکی تا نوجوانی و جوانی طوری تربیت کنند که از ادیان مطلقاً و اسلام به‌خصوص و از وابستگان به ادیان، خصوصاً روحانیون و مبلغان متنفر باشند.» (صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۱۸۲)

بر این اساس، تبلیغ و تعلیم برای جوانان و تلاش برای سلامت محیط‌های آموزشی و فرهنگی، هویتی ملی و شرعی پیدا می‌کند. چنان‌چه امام راحل (ره) فرمودند: «لأن حجت بر ما بیش‌تر است و اهمیت تبلیغات هم زیادتیر. نتیجه این‌که تبلیغ یک حرفه نیست؛ منبع درآمد نیست. مراسم‌های بی‌روح و بی‌محتوا نیست؛ یک وظیفه الهی است.» (همان، ج ۲۱، ص ۱۷۵)

هم‌چنین امام راحل (ره) برای وسایل ارتباط جمعی، به‌ویژه رادیو و تلویزیون نقش تبلیغی مؤثری قائل بودند: «می‌تواند این دستگاه با اندک انحرافی، میلیون‌ها مردم را منحرف کند و با اندک اشتباهی، مردم را به اشتباه بیندازد... دستگاهی است که با صحت آن، بسیاری از مردم در داخل و خارج صحیح می‌شوند و با فساد آن، فاسد می‌شوند.» (همان، ج ۱۸، ص ۲۴۲)

۶. مشارکت فعال زنان

زنان از ارکان مهم نظام سیاسی و فرهنگی جامعه به‌شمار می‌آیند. نگرش امام راحل (ره) به زن و نقش او در عرصه‌های مختلف سیاسی و اجتماعی از شگفتی‌های روزگار ماست. امام (ره) در

راحل (ره) ایستادند؛ غافل از این‌که سرز نفوذ پیام الهی امام (ره)، دل‌های تشنه حق و عدالت است.

استراتژی دفاع فرهنگی

راه‌بردها و شیوه‌های تحقق اهداف فرهنگی از دیدگاه حضرت امام (ره)، باید به‌عنوان یک دستورالعمل مستمر و دائمی به‌کار گرفته شود. تامل در هر زمینه‌ای می‌تواند بر اهداف فرهنگی جامعه خدشه وارد نماید. از این جهت، هدف فرهنگی منهای راه‌برد فرهنگی، قابل تعقیب و دسترسی نخواهد بود. مهم‌ترین راه‌بردهای فرهنگی از نظر امام خمینی (ره) را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

۱. قطع وابستگی فرهنگی

راه‌برد فرهنگی، مسأله بسیار مهم و حیاتی در بقا و قوام یک جامعه است؛ به‌ویژه اگر آن جامعه مبتنی بر ارزش‌های دینی شکل گرفته باشد. از این جهت امام راحل (ره)، حفظ اصول و ارزش‌های اسلامی را تنها با سیاست فرهنگی مستقل امکان‌پذیر دانسته، تضمین استقلال در سایر جهات را با وجود وابستگی فرهنگی، نوعی ساده‌اندیشی دانسته‌اند: «ساده‌اندیشی است که گمان شود با وابستگی فرهنگی، استقلال در ابعاد دیگر با یکی از آن‌ها امکان‌پذیر است.» (صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۱۶۰)

۲. دفاع همه‌جانبه از ارزش‌های دینی

از راه‌های مهم دست‌یابی به اهداف فرهنگی، پای‌بندی و دفاع همه‌جانبه احاد ملت از ارزش‌های الهی و اسلامی است. تعهد و احساس مسؤلیت در این امر، مجال سوء استفاده و توطئه‌چینی را از دشمنان سلب می‌نماید. عامل اصلی که دشمنان اسلام و ارزش‌های دینی را به جسارت و خیانت دلیر می‌کند، بی‌توجهی مسلمانان به قدرت بالقوه خود و عدم مقابله جدی آنان با دشمنان کمین‌نشسته اسلام است. از این‌رو امام راحل (ره) می‌فرماید: «مسلمانان باید با همه امکانات و وسایل لازم، به مقابله جدی در دفاع از ارزش‌های الهی و منافع مسلمین برخیزند و صفوف مبارزه و دفاع مقدس خویش را محکم و مستحکم نمایند و به این بی‌خبران و دل‌مردگان و بیروان شیاطین، بیش از این مجال حمله را به صفوف عقیده و عزت مسلمانان ندهند.» (همان، ج ۲۰، ص ۱۲۲)

۳. تحول فرهنگی

در اندیشه امام راحل (ره)، هویت و موجودیت واقعی یک جامعه را فرهنگ آن جامعه تشکیل می‌دهد و انحراف آن، جامعه را اگر چه در ابعاد سیاسی، اقتصادی و صنعتی و نظامی قدرت‌مند باشد، بوج و میان تهی می‌سازد. از این جهت، امام راحل (ره) عزت و قدرت یک ملت را، تنها در سایه تحول فرهنگی آن ملت می‌دانستند: «بزرگ‌ترین تحولی که باید بشود، در فرهنگ باید بشود، برای این‌که بزرگ‌ترین مؤسسه‌ای است که ملت را یا به تباهی می‌کشد یا به اوج عظمت و قدرت می‌کشد.» (صحیفه نور، ج ۶، ص ۲۵۲)

حضور مؤثر حوزه علمی و روحانیت

معمولاً آثار بارز وابستگی فرهنگی در هر کشوری، با مرعوب‌شدن قشر روشن‌فکر در برابر تهاجم فرهنگ غرب همراه بوده است که گاه با تمارض یا با اظهار نظرهای غرب‌پسندانانه با مهاجمین نیز هم‌نواپی

با ایجاد زمینه‌های مناسب سیاسی و اجتماعی هر چه بیش‌تر برای دانشجویان عزیز، باید درک و شناخت آنان را نسبت به شگردهای دشمنان انقلاب اسلامی ارتقاء داد، تا با عناصر فاسد و مروجین فرهنگ بیگانه در محیط دانشگاه مبارزه کنند

تربیت صحیح از نظر امام راحل (ره)، بدون توجه جدی به فرهنگ اسلامی و شناسایی خطر هجوم فرهنگ بیگانه و انحرافات ناشی از آن، امکان‌پذیر نیست

عظمت مقام زن فرمودند: «زن نقش بزرگی در اجتماع دارد. زن مظهر تحقق آمال بشر است. زن پرورش‌ده زن و مردان ارجمند است. از دامن زن، مرد به معراج می‌رود. دامن زن، محل تربیت بزرگ‌زنان و بزرگ‌مردان است.» (صحیفه نور، ج ۶، ص ۱۹۴).

البته زنان شجاع و متعهد ایران اسلامی با مشارکت فعال و غرور آفرین خود در صحنه‌های پیروزی انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس، شایستگی‌ها و قابلیت‌های خود را نشان داده‌اند، و امام راحل (ره) با علم به فداکاری‌ها و خدمات بی‌شائبه زنان مؤمن و متعهد، تعریفی در خور شأن و منزلت آنان ارائه فرمودند: «ثمرات ارزشمند حضور زنان ایران اسلامی در همه عرصه‌ها، از صفحات خواندنی تاریخ انقلاب اسلامی است که آیندگان در مورد آن قضاوت خواهند کرد.»

۷. توجه به جوانان و مشکلات آنان

توجه مستمر به نیازهای جوانان و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای رشد و تعالی آنان، همواره مورد توجه امام راحل (ره) بوده است. امام راحل (ره) بین مشکلات اقتصادی جوانان و حفظ دین، رابطه مستقیم برقرار می‌نمایند: «این جوان... فردا که فارغ‌التحصیل می‌شود، سرگردان است. اگر معاشش فراهم نشود، نمی‌تواند دین خود را حفظ کند.» (همان، ج ۱، ص ۶۵)

بدین ترتیب، بهترین راه برای حفظ جوانان و هدایت استعدادها و توانمندی‌های آنان در مسیر اعتلای اهداف فرهنگی و سیاسی جامعه، درک درست و منطقی جوان، آشنایی کامل به نیازهای او و سپس برنامه‌ریزی بر اساس این دو عنصر است که می‌تواند جوانان ما را از مضرات و تأثیرات تهاجم فرهنگی حفظ کند و نیروی خلاق و کارآمد آن‌ها را به استخدام جامعه و اهداف ملی و دینی آن درآورد.

آنچه به عنوان فرهنگ بسجی امروز در جامعه ما موضوعیت پیدا کرده، بهترین راه نجات و هدایت جوانان است که باید با همت و پشتکار مسؤولان و دولت‌مردان به اجرا درآید.

۸. مبارزه با رفاه‌طلبی

مأموریت فرهنگ هر جامعه، تقویت عوامل مؤثر در دفاع همه‌جانبه است و آن چه آفت بزرگ عوامل دفاع در همه زمینه‌ها به حساب می‌آید، گرایش جامعه به رفاه‌طلبی و دنیاگرایی است. از این جهت، فرهنگ یک جامعه در تقابل دائمی با این روی‌کرد خطرناک است.

امام راحل (ره) با عنایت به این مطلب، مبارزه را با رفاه‌طلبی قابل جمع نمی‌داند و گسترش چنین اندیشه‌ای را مغایر استقلال، آزادی و اهداف الهی حکومت اسلامی می‌داند: «ملت عزیز ما که مبارزان حقیقی و راستین ارزش‌های اسلامی هستند، به خوبی دریافته‌اند که مبارزه با رفاه‌طلبی سازگار نیست و آن‌ها که تصور می‌کنند مبارزه در راه استقلال و آزادی مستضعفین و محرومان جهان، با سرمایه‌داری و رفاه‌طلبی منافات ندارد، با الفیای مبارزه بی‌گانه‌اند و آن‌هایی هم که تصور می‌کنند سرمایه‌داران و مرفهان بی‌درد، با نصیحت و بند و اندرز متنبه می‌شوند و به مبارزان راه آزادی پیوسته و یا به آنان کمک می‌کنند، آب در هاون می‌کوبند. بحث مبارزه و رفاه، بحث قیام و راحت‌طلبی، بحث دنیاخواهی و آخرت‌جویی، دو مقوله‌ای است که هرگز با هم جمع نمی‌شوند و تنها آن‌هایی تا آخر با ما هستند که درد فقر و محرومیت و استضعاف را چشیده باشند. فقرا و متدینین بی‌بضاعت، گردانندگان و برپادارندگان واقعی انقلاب‌ها هستند.» (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۳۵).

تحلیل محتوای این فراز از بیانات گهربار امام راحل (ره)، به قدری عمیق و پرجاذبه است که از جهتی می‌توان آن را عصاره راهبرد و مخلص سیاست دفاعی معظم‌له و منشور حفظ ارزش‌ها و دستاوردهای هشت سال دفاع مقدس به‌شمار آورد که بی‌شک عدول از این شیوه پیامدهای مرگباری را به دنبال خواهد داشت. اگر به جای تقویت انگیزه‌های دفاعی جامعه، به رفاه و دنیاخواهی رو آوریم یا به جای حمایت از محرومین، ناخواسته سرمایه‌داران را تقویت کنیم، آن روز نه تنها از خط مبارزه عدول کرده‌ایم، بلکه باید شاهد مرگ تدریجی ارزش‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس نیز باشیم؛ چنانچه امام راحل (ره) فرمودند: «خدا نیاورد آن روزی را که سیاست ما و سیاست مسؤولین کشور ما، پشت کردن به دفاع از محرومین و رو آوردن به حمایت از سرمایه‌دارها گردد و اغنیا و ثروتمندان از اعتبار و عنایت بیش‌تری برخوردار شوند.» (صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۱۲۹)

مروری کوتاه در تاریخ صدر اسلام و بررسی سیر حوادث، پس از عروج ملکوتی رسول اکرم (ص)، گواه این واقعیت است که آفت بزرگ اسلام و جامعه اسلامی، توسعه فرهنگ رفاه‌طلبی و تکاثر بوده است. بسیاری از بزرگان قوم یا سوء استفاده از موقعیت‌ها، کاسب‌مبیشی و حرام‌خواری، به زران‌دوزان و ملاکان بزرگ مبتدل گشتند و آن‌چنان فرهنگ جامعه را تحت تأثیر قرار دادند که ملاک ارزش در همه جا دینار و زر سرخ بوده است؛ به گونه‌ای که حتی فریاد مظلومانه مولای متقیان (علی) (ع) و دفاع وی از عدالت و زهد اسلامی نیز نتوانست مانع تهاجم فرهنگ تکاثر و ثروت‌اندوزی شود. امام راحل (ره) با عنایت به این پیشینه تاریخی و با صراحت تمام، رفاه‌طلبی را به‌سان عدول از خط حمایت از محرومان و تبدیل جامعه به میدان عیش و نوش ثروت‌اندوزان و نشانه شکاف عمیق در خط مبارزه و دفاع از ارزش‌های اسلامی معرفی می‌کرد. ■

بر گرفته از کتاب «سیری در اندیشه دفاعی حضرت امام خمینی (ره)»